

Bytom, 22.05.2018

Katedra i Zakład
Podstawowych Nauk
Medycznych

41-902, Bytom,
ul. Piekarska 18
www.sum.edu.pl

tel.: (+48 32) 39 76 546

SEKRETARIAT
tel.: (+48 32) 39 76 545
ppnsekretariat@sum.edu.pl

Recenzja rozprawy doktorskiej pt.

„Wartość prognostyczna insulinopodobnego czynnika wzrostu 1
(IGF-1) w przebiegu ostrych incydentów mózgowych”

wykonanej przez lek. Martynę Wypych

w Klinice Neurologii II Wydziału Lekarskiego Warszawskiego
Uniwersytetu Medycznego

Jednym z największym problemów współczesnej neurologii są choroby naczyniowe mózgu. Udar mózgu jest trzecią co do częstości przyczyną zgonu oraz główną przyczyną trwałej niesprawności u osób dorosłych w krajach rozwiniętych, również w Polsce. Sukcesywne wydłużanie się życia, starzenie społeczeństwa, powoduje, że w przyszłości udar mózgu może stać się chorobą o jeszcze większym zasięgu. Dlatego niezmiernie ważne są badania dotyczące zarówno przyczyn udaru, mechanizmów wpływających na jego przebieg, jak również prewencji i terapii. Wśród licznych badanych obecnie czynników umożliwiających prognozowanie rokowania w ostrych incydentach naczyniowych mózgu znalazł się insulinopodobny czynnik wzrostu 1 (IGF-1), dawniej zwany somatomedyną C, który stał się przedmiotem zainteresowania Doktorantki.

Przedstawione w pracy analizy, mające na celu wykazanie związku stężenia IGF-1 w surowicy krwi z przebiegiem ostrego incydentu niedokrwiennej mózgu – udaru mózgu – i przemijającego ataku niedokrwiennej mózgu (TIA), mogą przyczynić się do poznania kolejnego czynnika rokowniczego w tych schorzeniach.

Celem pracy lek. Martyny Wypych była ocena wartości prognostycznej surowiczego stężenia insulinopodobnego czynnika wzrostu 1 (IGF-1) u chorych w podostrej fazie ostrego incydentu niedokrwienego mózgu. Ponadto zadania badawcze dotyczyły ustalenia związku pomiędzy IGF-1 a stanem neurologicznym określającym ciężkość zachorowania oraz określenia innych czynników rokowniczych w przebiegu ostrych incydentów niedokrwienych mózgu i analiza ich korelacji z IGF-1.

Uzasadnieniem do podjęcia takiego tematu, zdaniem autorki, był brak wyczerpujących danych dotyczących wpływu IGF-1 na przebieg ostrej fazy incydentu naczyniowego mózgu oraz brak informacji na temat stężenia IGF-1 u chorych z TIA w dostępnym piśmiennictwie, jak również brak doniesień z zakresu realizowanego tematu w materiale polskim.

W mojej opinii uzasadnienie to jest w pełni wystarczające dla badań w zakresie pracy doktorskiej. Poszukiwanie czynników rokowniczych w ostrych incydentach naczyniowych mózgu uważam za bardzo istotny cel badawczy o dużym znaczeniu klinicznym.

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska obejmuje 130 stron tekstu. Ma układ typowy dla tego typu opracowań naukowych, z zachowaniem właściwych pomiędzy nimi proporcji.

Pracę rozpoczyna rzetelnie opracowany wykaz skrótów, znacząco ułatwiający jej lekturę. Spis treści jest przejrzysty. Omówione we Wstępie zagadnienia i analiza piśmiennictwa z zakresu realizowanego tematu pozwalają wnioskować o dobrym przygotowaniu Doktorantki do podjęcia badań, będących podstawą Jej pracy doktorskiej, a także stanowią wyczerpujące uzasadnienie wybranego celu pracy.

Rozdział Materiał przedstawia szczegółowy opis grupy badanej oraz kontrolnej, wraz z kryteriami włączenia i wyłączenia. Grupę badaną stanowiło 56 chorych (49 kobiet, 37 mężczyzn) po przebytym ostrym incydencie niedokrwienym mózgu, zaś grupę kontrolną – 30 zdrowych osób (19 kobiet, 11 mężczyzn). W mojej opinii brakuje dokładnego opisu doboru

grupy badanej i czasu prowadzenia badań (czy badania prowadzono tylko w wyznaczone dni? – podany czas prowadzenia badań jest dość długi: 2008-2016).

W opisie Kryteriów wyłączenia wdarł się drobny błąd – kryterium „Ogniskowe lub globalne zaburzenia czynności mózgowych utrzymujące się dłużej niż 24 godziny” powinno dotyczyć tylko pacjentów z TIA, co powinno być zaznaczone.

W rozdziale Metoda dokładnie opisano stosowane narzędzia badawcze, jak również metody analizy statystycznej.

Wyniki przedstawione zostały na 36 stronach w formie opisu, z zastosowaniem 32 czytelnych kolorowych rycin i 20 przejrzystych tabel. Drobne uwagi do tego rozdziału:

- Wartość p powinna być przedstawiana z podaniem trzech miejsc po przecinku, a nie czterech.
- Niektóre ułamki dziesiętne zostały przedstawione z zastosowaniem kropki (w języku polskim stosujemy przecinek).

W rozdziale Omówienie, obejmującym 21 stron tekstu, Doktorantka dokonała interpretacji uzyskanych wyników oraz porównała wyniki własne z badaniami przedstawionymi w adekwatnym piśmiennictwie.

Przeprowadzone badania pozwoliły na sformułowanie czterech uzasadnionych Wniosków. Doktorantka stwierdziła, iż wysokie wartości IGF-1 w pierwszej dobie ostrego incydentu niedokrwienego mózgu są niezależnym czynnikiem determinującym gorszy przebieg podostrej fazy udaru mózgu, a związek ten jest proporcjonalny do nasilenia wyjściowego deficytu neurologicznego. Ponadto dowiodła, iż istnieje dodatni związek pomiędzy obniżonym surowiczym stężeniem IGF-1 oznaczonym w pierwszej dobie ostrego incydentu niedokrwienego mózgu, a nasileniem deficytu neurologicznego określającego rozległość uszkodzenia mózgu. Doktorantka potwierdziła również negatywny niezależny wpływ na przebieg ostrych

incydentów niedokrwiennych mózgu takich czynników jak: nasilenie wyjściowego zespołu neurologicznego, podwyższona glikemia, leukocytoza, wysokie wartości CRP. W ostatnim wniosku Doktorantka stwierdziła, iż związek stężenia IGF-1 z niekorzystnymi czynnikami rokowniczymi, takimi jak nasilenie deficytu neurologicznego, starszy wiek, obniżone stężenie trójiodotyroniny, podwyższona wartość CRP sugeruje pośredni wpływ IGF-1 na wyniki leczenia ostrych incydentów niedokrwiennych mózgu.

Piśmiennictwo stanowią aż 304 pozycje literatury, prawie wyłącznie anglojęzycznej, właściwie dobranej tematycznie.

Rozprawę doktorską kończy dobrze skonstruowane Streszczenie w języku polskim i angielskim. Do pracy dołączono również Spis Rycin, Spis Tabel oraz Załączniki (Skala Udaru Narodowego Instytutu Zdrowia, Zmodyfikowana Skala Rankina).

Drobne błędy literowe i interpunkcyjne wymagają poprawy przed publikacją pracy (np. str.19 wers 8 od dołu – „magrofagi”, powinno być „makrofagi”; str. 85 wers 1 od góry – „przez cytotoksycznością”, powinno być „przed cytotoksycznością”; str. 86 wers 4 od góry – „w badaniu Famingham”, powinno być „w badaniu Framingham”).

Wszystkie wymienione uwagi w żaden sposób nie umniejszają wartości przedstawionej do recenzji pracy. Po wnikliwej lekturze rozprawy doktorskiej lek. Martyny Wypych oceniam ją bardzo wysoko. Jest to obszerne i samodzielne opracowanie i rozwiązanie problemu badawczego przy użyciu nowoczesnych i dobrze dobranych metod i jest dowodem umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Reasumując, w mojej opinii oceniana praca lek. Martyny Wypych pt. „Wartość prognostyczna insulinopodobnego czynnika wzrostu 1 (IGF-1) w przebiegu ostrych incydentów mózgowych”, wykonana w Klinice Neurologii

II Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego pod opieką promotora prof. dr hab. n. med. Jana Kochanowskiego spełnia wymogi określone w art. 13 ust. 1 z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Dlatego z pełnym przekonaniem zwracam się do Rady II Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim oraz Oddziałem Fizjoterapii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie lek. Martyny Wypych do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Jednocześnie stawiam wniosek o wyróżnienie pracy doktorskiej za rzetelne opracowanie ważnego tematu badawczego.

Beata Labuz-Roszak

ADIUNKT
Katedry i Zakładu Podstawowych Nauk Medycznych
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
dr hab. n. med. *Beata Labuz-Roszak*